

**УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

61003, м. Харків, вул. Кооперативна, 13
т. 731-31-32

**НОВІ ПАМ'ЯТНИКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань за 2002 рік)

Вип.5

**Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської
обласної універсальної наукової бібліотеки**

Харків 2003

НОВІ ПАМ'ЯТНИКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань
за 2002 рік, Вип.5).*

ПАМ'ЯТНИК М.В. ЛОМОНОСОВУ

Відкрито 25 січня біля міського дитячого Палацу культури.

Автор пам'ятника – харківський скульптор, член Національної спілки художників України Олександр Табатчиков, створив його на замовлення школи № 46 Комінтернівського району. Ще виконана у глині, робота скульптора була високо оцінена громадськістю і керівництвом міста, і тоді ж було прийняте рішення встановити пам'ятник у центрі міста. У 1988 році напівфігура була відлита у бронзі у Києві. А для школи № 46 створено барельєфний портрет великого просвітителя. Потім майже 13 років пам'ятник зберігався на складі і лише у серпні 2001 року було вирішено встановити його біля міського дитячого Палацу культури.

Ломоносов Михайло Васильович (19.XI. 1711, с. Денисовка, тепер с. Ломоносово Арх. обл. – 15. IV. 1765, Петербург)- російський вчений, природодослідник, енциклопедист, поет, один із зачинателів нової російської літератури, реформатор російської літературної мови, художник, історик.

Важко переоцінити внесок М.В.Ломоносова, автора численних підручників з історії, поезики, риторики, мінералогії, в розвитку майже всіх галузей науки. Завдяки йому було засновано Московський університет – перший у Східній Європі. На Слобожанщині протягом багатьох десятиліть вчителі і учні Харківського колегіуму користувалися його роботами і підручниками.

Література:

Ломоносов Михайло Васильович: [Біогр. довідка] // Український Радянський Енциклопедичний Словник.- К.,1987.- Т.2.- С.292.

День пам'яті руському гению // Слобода.- 2002.- 25 янв.- (Срочно в №).

Львов А. Оказывается памятник Ломоносову, открытый вчера в Харькове, 13 лет пролежал на складе // Время.- 2002.- 26 янв.- («Самобытный сподвижник просвещения»).

Нагорная Ю. «Науки юношей питают...» // Слобода.- 2002.- 29 янв.- (Подробности).

Субота В. Відкрито пам'ятник Ломоносову // Культура і життя.- 2002.- 13 лют.

Талант, що шліфувався в Україні // Слобід. край.- 2002.- 29 січ.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ О.С. СУМЦОВА

29 січня на фасаді будинку по вул. Дарвіна, 12, де майже півстоліття жив заслужений пожежник України Олександр Савич Сумцов, відкрито першу в Україні меморіальну дошку пожежному.

Свій трудовий шлях О.С.Сумцов розпочав у 1938 році на посаді інженера пожежної охорони, виховав потім не одне покоління харківських пожежників. У воєнні роки був одним із організаторів і учасників гасіння пожеж у фронтовій смузі Харківщини, а після війни – фахівцем гасіння нафтогазових фонтанів. Його досвід у цій справі визнано не лише в Україні, а й Угорщині, Чехії та інших країнах світу. Неодноразово О.С.Сумцов обирався депутатом міської ради. З 1960 по 1971 роки він очолював Харківське обласне управління пожежної охорони, а коли вийшов у відставку, продовжив роботу на посаді начальника навчального загону. Бездоганна служба і відвага О.С.Сумцова були відзначені орденами Червоної Зірки і Трудового Червоного Прапора.

Література:

Олександр Сумцов увековечен // Слобода.-2002.- 29 янв.- (Срочно в №).

Памяти пожарного // Время.- 2002.- 31 янв.- (Регион: события и факты).

Тараненко М. В шану легенди вогнеборців // Слобід. край.- 2002.- 2 лют.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ І.М. БУЛАНКІНА

9 лютого на стіні будинку по вул. Гуданова, 9/11, де з 1944 по 1960 роки жив і працював академік Іван Миколайович Буланкін і на честь 100-річного ювілею, відкрито меморіальну дошку сукупно з вишуканим барельєфом з профільним образом видатного харківського вченого-біохіміка

Буланкін Іван Миколайович (3. II. 1901, с. Теньки ,Тат. АРСР – 31. X. 1960) – видатний вчений, талановитий педагог, організатор науки, доктор біохімічних наук, професор, академік АН України (з 1951 р.), заслужений діяч наук України (з 1951 р.), засновник і завідувач кафедри біохімії Харківського університету, з 1945 по 1960 роки – ректор цього вузу.

Література:

Буланкін Іван Миколайович: [Біогр. довідка] // Український Радянський Енциклопедичний Словник.- К., 1986.- Т.1.- С. 229.

Егоров А. Організатору науки // Веч. Харьков.- 2002.- 9 февр.- (Память).

Мерзликина М. Гвоздики ректору // Слобода.- 2002.- 12 февр.- (Город и горожане).

Тараненко М. Пам'ять про сподвижника // Слобід. край.- 2002.- 12 лют.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ М.С. ШУМІЛОВА**

На вул. Морозова, 20 А, в СПТУ-18 відкрито меморіальну дошку Герою Радянського Союзу, гвардії генерал-полковнику М.С. Шумілову, чие ім'я училище гордо носить вже понад двадцять п'ять років.

Шумілов Михайло Степанович (17.11.1895 – 28. 6.1975) - Герой Радянського Союзу (26. 10 1943 р.).

Життя цієї людини часто порівнюють з легендою. М.С.Шумілов – учасник першої світової війни, пройшов громадянську війну і війну в Іспанії. У 1943 році воїни 7-ї гвардійської армії, яку очолював Шумілов, звільнили Харків від німецьких загарбників. Тоді ж, у серпні 43-го, і було засновано СПТУ-18.

Ідея встановлення меморіальної дошки належить Харківському обласному комітету міжнародної української ради ветеранів війни. До речі, на території СПТУ знаходиться і пам'ятник легендарному командарму. Створений на кошти ветеранів, педагогічного колективу і учнів, він був виготовлений тут же, в майстернях училища.

Література:

Шумілов Михаил Степанович: [Биогр. справка] // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.-М., 1988.-Т.2.-С.805.

Адамович Т. Четверть века с командармом // Слобода.- 2002.- 8 февр.- (Память).

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ Є. Д. МАЛІЄВА**

Відкрито 21 лютого на фасаді будинку № 69 “А” по проспекту 50-річчя ВЛКСМ, де жив депутат Харківської міської ради XII і XIII скликань, голова ради самоуправління 602 мікрорайону Єрмак Данилович Малієв.

Є.Д. Малієв, колишній військовий, очолював постійну депутатську комісію з питань транспорту, зв'язку, житлового-комунального господарства та екології. 17 січня 2001 року на 65 році він пішов з життя, залишивши про себе пам'ять добрих справ, які зробив для Харкова і його мешканців.

Ініціаторами увічнення пам'яті депутата стали жителі 602 мікрорайону Салтівки і рада його самоуправління.

Література:

Корнеев В. Город чтит его память // Слобода.- 2002.-22 февр.- (Помним).

Солдатенко Я. Мемориальная доска депутату // Веч. Харьков.- 2002.- 23 февр.- (Помнят лучших).

Чернова Н. Вшановуючи пам'ять депутата // Слобід. край.- 2002.- 23 лют.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ Л. Ф. БИКОВА

Відкрито 23 лютого по вул. Культури, 12, де з 1951 по 1960 роки жив народний артист України Леонід Биков.

Биков Леонід Федорович (12.XII.1928, с. Знам'янка, тепер у складі смт. Черкаського Донецької обл. – 11. IV. 1979, Київ) – український актор театру і кіно, кінорежисер, народний артист УРСР з 1974 року. У 1951 році Леонід Биков закінчив акторський факультет Харківського театрального інституту і був прийнятий у прославлену трупку “березільців” Харківського театру української драми ім. Т.Г. Шевченка, де працював до 1960 року. Глядачі старшого покоління пам'ятають його ролі у спектаклях “Як гартувалась сталь”, “Загибель ескадри”, “Коли цвіте акація” та інші. Світову славу Леоніду Бикову приніс кінематограф. Його ролі у кіно: Акішин (“Добровольці”, 1958), Альошка (“Альошчине кохання”, 1961), Гаркуші (“На сімох вітрах”, 1962) та ін. Після “Альошчиного кохання” Биков виїхав на “Ленфільм”, де йому дали можливість спробувати себе у кінорежисурі. Його повнометражним режисерським дебютом стала лірична комедія “Зайчик” (1965), де Леонід Биков виконав головну роль. Створений наприкінці 60-х років сценарій фільму про льотчиків Леонід Федорович почав знімати у 1972 році. Згодом кінофільм “ У бій ідуть тільки “старики” став одним із кращих про Велику Вітчизняну війну в радянському кіно. Биков зіграв у ньому роль командира ескадрильї Титатренка. У 1977 році режисер поставив ще один фільм про війну “Ати-бати, йшли солдати...” (роль ефрейтора Святкіна). У 1977 році Леонід Федорович Биков був удостоєний Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка. Свою останню роботу “Прибулець”, зйомки якої розпочалися у 1978 році, майстер завершити не встиг. 12 квітня 1979 року він загинув у автокатастрофі під Києвом.

Пам'ятний знак Л.Ф. Бикову було виготовлено і встановлено з ініціативи і на кошти Співки козацьких організацій України, її Південно-Східного округу і при підтримці Харківського міськвиконкому. Його автор – художник-козак Михайло Куцевої.

Література:

Биков Леонід Федорович: [Біогр. довідка] // Митці України: Енцикл. довід.- К., 1992.- С. 64.

Володина А. Возвращение Леонида Быкова // Слобода.- 2002.- 26 февр.- (Город и горожане).

В честь Леонида Быкова // Слово ветерана.- 2002.- 16 февр.- (Память).

Ковальчук Н. Харьковчанин, который стеснялся носить галстук и ездит на автомобиле // Событие.- 2002.- 28 февр. – 6 мар.- (Земляки).

Тараненко М. Талантом зміряне визнання // Слобід. край.- 2002.- 26 лют.

Хомайко Ю. Он и умер в бою... // Веч. Харьков.- 2002.- 23 февр.- (Память).

Фильмы Быкова родом из Харькова // Слобода.- 2002.- 22 февр.- (Помним).

МЕМОРИАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА 70-РІЧЧЮ УТВОРЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Відкрито 25 лютого на будинку № 1 по вул. Сумській, де 27 лютого 1932 року розпочав свою роботу організаційний комітет – перший виконавчий орган Харківської області.

У лютому 1932 року IV позачергова сесія ВУЦВК XII скликання прийняла Постанову про створення на території України п'яти областей. Серед них і Харківської. Спочатку функції облвиконкому виконував організаційний комітет, який розпочав свою роботу саме в будинку №1 по вулиці Сумській (колишня – Карла Лібкнехта). Датою народження нашої області став день 27 лютого. Спочатку до неї входили міста Харків, Кременчук, Полтава, Суми і 78 районів.

Яким же увійшов 1932 рік в історію Харкова.

За темпами індустріального розвитку він зайняв одне з перших місць серед промислових центрів СРСР. Досяг запланованого рівня виробництва ХТЗ. З його конвеєра сходило по 100 тракторів на добу. Президія ЦВК нагородила ХТЗ Орденом Леніна. У цьому році було повністю завершено реконструкцію заводу “Серп і молот”. Побудовано майстерні по виробництву автоматичних ручок – нинішній завод “Оргтехніка”. Мінялось і життя харків'ян. На місці колишніх бараків споруджувались нові житлові масиви: ХТЗ, “Новый быт”, «Красный луч», студмістечко. До 1933 року сформувався новий центр – Площа Держинського. Споруджено Червонозаводський театр (нині ПК ХЕМЗу), Держпром, Будинок проектів (нині Національний університет). Замість конок з'явилися трамваї, автобуси, трохи згодом – тролейбуси. У 1932 – 33 роках було завершено введення обов'язкового семирічного навчання. У вузах міста навчалось 27 тисяч студентів. Було створено Харківську організацію Спілки композиторів України.

Література:

Белей О. Харківській області – 70 // Панорама.- 2002.-1 берез.

В честь памятной даты // Время.- 2002.- 28 февр.

Івах О., Логвиненко Л. З далеких віків... // Слобід. край.- 2002.- 19 лют.- (Харківській області – 70!).

Логвиненко Л. Історія, якою вона є // Слобід. край.- 2002.- 28 лют.- (Харківській області – 70!).

Тот первый год: К 70-летию образования Харьковской области // Слобода.- 2002.- 26 февр.- (Родословная).

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ В.О. БЕЛОУСОВА

Відкрито на фасаді приміщення колишньої педіатричної клініки по вул. Данилевського, 7 (нині офтальмологічна клініка), де з 1917 по 1971 роки (з перервою у кілька воєнних років) працював наш ушанований земляк професор В. О. Белоусов.

Белоусов Володимир Олександрович (25.VII.1895, Курськ – 25.V.1971, Харків) - український радянський педіатр, член-кореспондент АМН СРСР з 1956 р., заслужений діяч науки УРСР з 1956 р. Професор, у 1938 - 65 роки – зав. кафедрою Харківського медичного інституту.

Література:

Белоусов Володимир Олександрович: [Біогр. довідка] // Український Радянський Енциклопедичний Словник.- К., 1986.- Т.1.- С. 165.

Андріяненко Ю. Фотоматеріал // Слобід. край.- 2002.- 30 квіт.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ М. Д. ПАРХОМЕНКА

Відкрито в селі Гаврилівка Дергачівського району на будинку, де жив колишній командир партизанського загону ім. Боженка Микола Данилович Пархоменко.

Література:

Гречаникова Б. В Гавриловке открыта мемориальная доска герою-партизану // Вісті Дергачівщини.- 2002.- 28 верес.

Тараненко М. Щоб відали нащадки // Слобід. край.- 2002.- 19 верес.- (Пам'ять).

ПАМ'ЯТНИК ГЕНРІХУ СЕМИРАДСЬКОМУ

Відкрито 1 жовтня в смт. Печеніги, де народився видатний художник.

Автор – член Національної спілки художників України Сейфутдін Гурбанов.

Семирадський Генріх Іполитович [10 (22).X.1843, с.Печеніги, тепер смт. Харківської області – 23. VIII.1902, Стшалково, обл. м. Ченстохова, тепер Польща] – відомий художник останньої третини ХІХ століття, чий твори стали окрасою найвідоміших музеїв світу, випускник Харківського університету та Петербурзької академії мистецтв. Одним із кращих представників неоакадемічного напрямку живопису Семирадського стали називати ще під час його навчання в академії. Цьому напрямку він залишився вірним на все життя, і темами його картин – як монументальних, так і невеликих полотен - завжди будуть сюжети із біблейської, античної і старослов'янської історії. Картини Генріха Семирадського зберігаються сьогодні у Третьяковській галереї, Львівському, Краківському, Варшавському художніх музеях, у багатьох приватних колекціях. Свого часу

вони брали участь у міжнародних виставках, отримували золоті і срібні нагороди. На жаль у Харківському художньому музеї представлено лише три картини Семирадського.

Література:

Семирадський Генрік [Генріх] Іполитович: [Біогр. довідка] // Митці України: Енцикл. довід.- К., 1992.- С. 522..

Доспехова О. Пам'ятник художнику у Печенігах // Слобід. край.- 2002.- 3 жовт.- (Подія).

Семирадский возвращается на родину // Веч. Харьков.- 2002.- 1 окт.- (Сегодня).

Столбецов О. А родина всегда одна // Веч. Харьков.- 2002.-3 окт.- (Память и слава).

Тараненко Ю. Художник, выбравший античность // Событие.- 2002.- 21 –27 февр.- (История).

ПАМ'ЯТНИК ПЕРШІЙ УЧИТЕЛЬЦІ

Перший в Україні пам'ятник учительці відкрито у Харкові 4 жовтня на території Харківського державного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

Пам'ятник споруджено у рамках виконання рішення II з'їзду педагогічних працівників України, що відбувся у жовтні 2001 року на добровільні пожертвування. Автори: головний скульптор Східно-Ураїнської академії бізнесу С. Гурбанов і головний архітектор області Ю. Шкодовський.

Скульптура виконана із бронзи і граніту у натуральну величину. Вчительку зображено з книгою у руці, а поряд з нею, за партою – учениця. Біля неї вільне місце і нікому не забороняється сісти поряд і згадати шкільні роки і свою першу вчительку. Прототипом учениці послужила 11-річна внучка ректора педагогічного університету Аня Прокопенко, а ось фігура самої вчительки – образ узагальнений.

Література:

Амирханян Н. Учительница милая моя... // Веч. Харьков.- 2002.- 5 окт.

Бордунова Ю. Образ первой учительницы в бронзе и граните // Слобода.-2002.- 8 окт.

Буряковская Т. Первый памятник – Первой Учительнице // Время.- 2002.-5 окт.

Галушка Р. “Вклонімося учительці своїй!” // Слобода.- 2002.- 4 окт.

Гук М. Вчителько моя... // Панорама.- 2002.- 11 жовт.- (Шануймося).

Логвиненко Л. Учителька плюс учениця дорівнює... // Слобід. край.- 2002.- 3 жовт.- (Ракурс).

Логвиненко Л. Перша вчителька є у кожного // Слобід. край.- 2002.- 5 жовт.- (Фоторепортаж).

ПАМ'ЯТНИЙ ЗНАК НА ЧЕСТЬ РОЗЩЕПЛЕННЯ АТОМНОГО ЯДРА

Відкрито 10 жовтня на території Національного наукового центру “Харківський фізико-технічний інститут”.

У скульптурній композиції увічнено профілі першопрохідців атомної ери у нашій країні – Антона Вальтера, Кирила Синельникова, Олександра Лейпунського, Георгія Латишева.

ХФТІ – один із найбільших і найстаріших центрів фізичної науки в Україні, був створений у 1928 році з метою розвитку актуальних наукових напрямків. 10 жовтня 1932 року тут було отримано видатний результат – здійснено розщеплення атомного ядра літію.

Література:

Они были первыми // Веч. Харьков.- 2002.-12 окт.- (Юбилей).

Рожков В. Преемственность традиций // Слобода.-2002.- 11 окт.- (Юбилей).

Розщеплений атом. 70 років по тому... // Слобід. край.- 2002.- 12 жовт.

Соболевский В. Пионеры атомной эры // Веч. Харьков.- 2002.- (Харьков научный – в лицах).

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ В. ІВАШКА

Відкрито 28 жовтня на фасаді головного корпусу Харківського національного університету радіоелектроніки.

Саме в стінах цього вузу починав свою трудову біографію наш земляк, видатний державний і громадський діяч України Володимир Антонович Івашко (28.X.1932 – 13. XI.1994). Закінчивши у 1956 році гірничий інститут (так тоді називався цей вуз), Івашко протягом п'яти років викладав у ньому. Кандидат економічних наук, доцент однієї з кафедр УЗПІ, завідуючий відділом науки і навчальних закладів – такий подальший шлях його біографії. В.А. Івашко неодноразово обирався депутатом міської, обласної Рад, народним депутатом СРСР. У 1980 році він півроку провів у Афганістані. У 1986 році Володимира Антоновича обирають секретарем, а три роки потому – першим секретарем ЦК КПУ. У червні 1990 року він стає першим демократично обраним головою Верховної Ради Української РСР, а у липні цього ж року – заступником Генерального секретаря ЦК КПРС. В. А. Івашко нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Дружби народів, медалями.

Література:

В память о земляках // Слобода.- 2002.- 1 нояб.- (В регионе).

Курасова О. Біля витоків українського парламенту // Слобід. край.- 2002.- 31 жовт.

Памяти Владимира Ивашко // Веч. Харьков.- 2002.- 29 окт.- (Вчера).

МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС “ДРОБИЦЬКИЙ ЯР”

13 грудня 2002 року відбулося урочисте відкриття першої черги меморіального комплексу “Дробицький Яр”. У церемонії відкриття брав участь Президент України Леонід Кучма.

Чорна, наче обгоріла у вогнищі війни, менора і білосніжна арка-обеліск. ”Тут місце, де мертві вчать живих” – такий напис біля підніжжя пам’ятного знака, наче епіграф до траурного архітектурного ансамблю “Дробицький Яр”.

Історична довідка.

У місто Харків німецькі війська вступили 24 жовтня 1941 року. З перших днів окупації розпочалося створення розгалуженого апарату для здійснення окупаційного режиму – гестапо, формування СС, таємна поліція та інші. 5 грудня 1941 року було видано постанову міської управи щодо перепису та реєстрації населення. Євреї під час перепису вносилися до окремих списків.

14 грудня 1941 року військовий комендант міста Харкова видав наказ, згідно з яким всі євреї міста повинні були в дводенний термін переселитися до бараків на східній окраїні Харкова (Оржонікідзевський р-н, біля Верстатобудівного заводу). Виключень не було навіть для маленьких дітей. Майже одразу розпочалися розстріли. По 250-300 чоловік приречених до страти гнали до Травицької долини (Дробицького Яру), де їх розстрілювали біля виритих котлованів. Дітей виривали з материнських рук та кидали живими до ями. Всіх, хто не зміг подолати шлях до Яру, було зачинено в бараках і спалено живцем. На початку січня 1942 року харківське гетто припинило своє існування.

У грудні 1943 року в Харкові розпочався перший судовий процес над злочинцями, які брали участь в масовому знищенні людей.

Це була грозова прелюдія Нюрнберга. Описувати процес приїхали такі відомі люди як Ілля Еренбург, Олексій Толстой. За інформацією Державного архіву Харківської області в у Дробицькому Яру було розстріляно близько 16 – 20 тис. чоловік (точну кількість жертв встановити не вдалося).

Дробицький Яр – це геноцид єврейського народу та символ міжнародного злочину нацизму проти людства.

Література:

Гайсинский А. Этот ров – и дом, и кров ... // Веч. Харьков.- 2002.- 14 дек.- (День боли и скорби. Вчера).

Логвиненко Л. ... Де мертві вчать живих // Слобід. край.- 2002.- 14 груд.- (Пам’ять).

Место, где мертвые учат живых // Слобода.- 2002.- 10 дек.- (Дробицкий Яр).

Симоненко А. Дробицкий Яр: дорога к правде // Слобода.-2002.- 17 дек.- (Память).

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ М.Г. ГІБАДУЛОВА**

Відкрито 17 грудня на фасаді будинку по вул. Красіна, 5, де жив колишній начальник Управління Служби безпеки України в Харківській області Микола Григорович Гібадулов (24 .ІІ. 1944 – 25. ІІ. 1996).

Образ непохитного поборника законності і справедливості втілив на мармуровій дошці член Спілки художників України С. Гурбанов.

Генерал-майор М.Г. Гібадулов був першим начальником Управління держбезпеки уже незалежної України. Керував спецслужбою впродовж семи років. За заслуги перед державою Миколу Григоровича Гібадулова було нагороджено орденом Червоної Зірки, Почесною відзнакою Президента України, медалями.

Література:

Матвеев А. Подтекстовка // Время.- 2002.- 19 дек. – (Память).

Тараненко М. Пам'яті генерала держбезпеки // Слобід. край.- 2002.- 19 груд.- (Акцент).

У СБУ хорошая память. На свое прошлое и его героев // Веч. Харьков // 2002.- 19 дек.- (Фотофакт).

Фотофакты // Слобода.- 2002.- 20 дек.

Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації з питань культури та мистецтва